

Roxana Matefi

**Statutul juridic
al profesiei de avocat**

Editura
Hamangiu

Cuprins

Capitolul I. Profesia de avocat – arhetipul profesiilor liberale	1
<i>Secțiunea 1. Noțiuni</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Rolul avocatului</i>	3
<i>Secțiunea a 3-a. Istoricul profesiei</i>	6
Capitolul al II-lea. Dobândirea calității de avocat	16
<i>Secțiunea 1. Reglementarea modalităților de dobândire a calității de avocat</i>	16
<i>Secțiunea a 2-a. Dobândirea calității de avocat pe bază de examen</i>	20
§1. Condiții generale	20
§2. Examenul de admitere	22
<i>Secțiunea a 3-a. Stagiatura</i>	23
§1. Primele reglementări ale stagiaturii	23
§2. Desfășurarea stagiului în prezent	24
§3. Suspendarea stagiului	28
<i>Secțiunea a 4-a. Examenul de definitivare în profesia de avocat</i>	30
<i>Secțiunea a 5-a. Jurământul</i>	33
§1. Considerații introductive	33
§2. Jurământul avocatului	34
<i>Secțiunea a 6-a. Exercițarea în România a profesiei de către avocații din statele membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European</i>	35
<i>Secțiunea a 7-a. Incompatibilități și interdicții</i>	39
§1. Considerații introductive	39
§2. Incompatibilitatea calității de avocat cu activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat	40

§3. Incompatibilitatea calității de avocat cu ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri _____	40
§4. Incompatibilitatea calității de avocat cu exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț _____	41
§5. Activități compatibile cu exercitarea profesiei de avocat _____	42
§6. Constatarea stării de incompatibilitate a avocatului _____	46
§7. Interdicții _____	47
<i>Secțiunea a 8-a. Transferul într-un alt barou _____</i>	<i>47</i>
Capitolul al III-lea. Organizarea profesiei de avocat _____	49
<i>Secțiunea 1. Evoluția istorică a organizării profesiei de avocat în România _____</i>	<i>49</i>
§1. Evoluția sub aspect istoric a structurilor teritoriale ale ordinului avocaților _____	49
§2. Evoluția sub aspect istoric a structurilor naționale ale ordinului profesional al avocaților _____	54
<i>Secțiunea a 2-a. Formele de organizare a profesiei de avocat, potrivit reglementărilor în vigoare _____</i>	<i>56</i>
§1. Considerații introductive _____	56
§2. Baroul _____	57
2.1. Considerații introductive _____	57
2.2. Adunarea generală _____	58
2.3. Consiliul baroului _____	59
2.4. Decanul _____	61
§3. Uniunea Națională a Barourilor din România _____	62
3.1. Considerații introductive _____	62
3.2. Congresul avocaților _____	63
3.3. Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România _____	64

3.4. Comisia permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România _____	65
3.5. Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România _____	66
Capitolul al IV-lea. Exerțarea profesiei de avocat _____	68
<i>Secțiunea 1. Formele de exercitare a profesiei _____</i>	<i>68</i>
§1. Considerații introductive _____	68
§2. Cabinetul individual de avocat _____	68
§3. Cabinetele asociate _____	69
§4. Societatea civilă profesională de avocați _____	71
§5. Societatea profesională cu răspundere limitată _____	74
§6. Principii comune formelor de exercitare a profesiei _____	79
<i>Secțiunea a 2-a. Modalitățile de exercitare a profesiei _____</i>	<i>81</i>
§1. Considerații introductive _____	81
§2. Avocatul titular al cabinetului individual și avocatul asociat _____	82
§3. Avocatul colaborator _____	82
§4. Avocatul salarizat în interiorul profesiei _____	84
Capitolul al V-lea. Drepturile și obligațiile avocaților _____	87
<i>Secțiunea 1. Drepturile avocaților _____</i>	<i>87</i>
§1. Dreptul de asistență și reprezentare juridică _____	87
1.1. Conținutul activității de asistență și reprezentare juridică _____	87
1.2. Contractul de asistență juridică _____	90
§2. Dreptul la onorariu _____	93
2.1. Scurt istoric _____	93
2.2. Modalități de stabilire a onorariilor avocațiale _____	95
2.3. Interzicerea pactului de <i>quota litis</i> _____	100

§3. Dreptul la sediu profesional _____	104
3.1. Reglementare _____	104
3.2. Procedura prealabilă înființării unui sediu secundar _____	105
§4. Dreptul la inviolabilitatea actelor și lucrărilor cu caracter profesional și la ocrotire legală _____	106
4.1. Dreptul la inviolabilitatea actelor și lucrărilor cu caracter profesional _____	106
4.2. Dreptul la ocrotire legală _____	107
§5. Dreptul de a uza de mijloace de publicitate _____	109
5.1. Scurt istoric _____	109
5.2. Specificul dreptului avocaților de a uza de mijloace de publicitate _____	110
§6. Dreptul la pensie și la alte prestații de asigurări sociale _____	113
6.1. Scurt istoric _____	113
6.2. Reglementare _____	113
6.3. Dreptul la pensie al avocaților _____	114
6.3.1. Pensia pentru limită de vârstă _____	115
6.3.2. Pensia de retragere definitivă din profesie ____	115
6.3.3. Pensia anticipată _____	116
6.3.4. Pensia de invaliditate _____	116
6.3.5. Pensia de urmaș _____	119
6.3.6. Stabilirea și plata pensiilor _____	121
6.4. Alte drepturi de asigurări sociale _____	124
6.4.1. Considerații introductive _____	124
6.4.2. Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă _____	125
6.4.3. Indemnizația de maternitate _____	126
6.4.4. Ajutorul pentru creșterea copilului _____	126
6.4.5. Ajutorul de deces _____	127

6.4.6. Plata indemnizațiilor de asigurări sociale _____	128
<i>Secțiunea a 2-a. Obligațiile avocaților _____</i>	<i>128</i>
§1. Pregătirea profesională inițială și pregătirea profesională continuă _____	128
1.1. Noțiuni introductive _____	128
1.2. Formarea profesională inițială _____	130
1.3. Formarea profesională continuă _____	131
§2. Obligația de păstrare a secretului profesional _____	133
2.1. Considerații introductive _____	133
2.2. Conținutul obligației _____	135
§3. Obligația de a evita contrarietatea de interese _____	137
3.1. Precizări introductive _____	137
3.2. Conținutul obligației _____	137
§4. Obligația de a purta roba și insigna de avocat _____	140
4.1. Scurt istoric _____	140
4.2. Conținutul obligației _____	141
Capitolul al VI-lea. Răspunderea juridică a avocaților _____	142
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive _____</i>	<i>142</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea disciplinară _____</i>	<i>144</i>
§1. Noțiune _____	144
§2. Natură juridică _____	145
§3. Reglementarea răspunderii disciplinare a avocaților _____	147
3.1. Scurt istoric _____	147
3.2. Răspunderea disciplinară conform reglementării actuale _____	151
§4. Sancțiunile disciplinare aplicabile avocaților _____	152
4.1. Considerații introductive _____	152
4.2. Mustrarea _____	154
4.3. Avertismentul _____	154
4.4. Amenda _____	154

4.5. Interdicția exercitării profesiei _____	155
4.6. Excluderea din profesie _____	155
§5. Anchetarea abaterii disciplinare _____	156
5.1. Considerații introductive _____	156
5.2. Atribuțiile comisiei de disciplină _____	157
5.3. Atribuțiile Comisiei centrale de disciplină _____	158
5.4. Atribuțiile Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România _____	159
5.5. Procedura anchetării abaterii disciplinare _____	160
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea civilă</i> _____	163
§1. Considerații introductive _____	163
§2. Condițiile angajării răspunderii civile a avocatului _____	165
2.1. Prejudiciul _____	165
2.2. Fapta ilicită _____	166
2.3. Legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu _____	167
2.4. Vinovăția _____	167
§3. Obligația privind asigurarea de răspundere profesională _____	175
3.1. Noțiuni introductive _____	175
3.2. Reglementarea și conținutul obligației de răspundere profesională a avocatului _____	176
3.3. Obligația de asigurare de răspundere profesională a avocaților care își desfășoară activitatea într-un stat membru gazdă _____	177
3.4. Obligațiile asigurătorului _____	178
3.5. Obligațiile avocatului asigurat _____	179
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea penală</i> _____	180
§1. Considerații introductive _____	180
§2. Infracțiuni susceptibile de a fi săvârșite de avocați _____	181
2.1. Noțiuni introductive _____	181

2.2. Avocatul – subiect activ al infracțiunii de dare de mită _____	184
2.3. Avocatul – subiect activ al infracțiunii de trafic de influență _____	187
2.4. Avocatul – subiect activ al infracțiunii de asistență și reprezentare neloială _____	189
2.5. Avocatul – subiect activ al infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii sau activități _____	192
2.6. Avocatul – subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 _	198

Capitolul al VII-lea. Suspendarea și încetarea calității

de avocat _____	214
<i>Secțiunea 1. Suspendarea calității de avocat _____</i>	<i>214</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Încetarea calității de avocat _____</i>	<i>219</i>
§1. Considerații introductive _____	219
§2. Renunțarea la exercițiul profesiei _____	219
§3. Decesul _____	220
§4. Excluderea din profesie _____	221
§5. Condamnarea definitivă _____	221
§6. Pensionarea _____	224

Capitolul al VIII-lea. Elemente de drept comparat _____ 225

<i>Secțiunea 1. Reglementarea statutului profesiei de avocat în Franța _____</i>	<i>225</i>
§1. Condițiile privind dobândirea calității de avocat _____	225
§2. Jurământul – conținut și semnificații _____	226
§3. Formele de organizare a profesiei _____	228
3.1. Baroul _____	228
3.2. Consiliul Național al Barourilor _____	230
§4. Publicitatea profesională _____	232

<i>Secțiunea a 2-a. Reglementarea statutului profesiei</i>	
<i>de avocat în Spania</i> _____	234
§1. Condițiile privind dobândirea calității de avocat _____	234
§2. Exercițarea profesiei de către avocații provenind din alte țări membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European _____	236
§3. Principiile exercitării profesiei de avocat _____	237
3.1. Considerații introductive _____	237
3.2. Principiul independenței profesionale _____	238
3.3. Principiul integrității _____	239
§4. Răspunderea juridică a avocaților _____	239
4.1. Răspunderea civilă _____	239
4.2. Răspunderea penală _____	241
<i>Secțiunea a 3-a. Reglementarea statutului profesiei</i>	
<i>de avocat în Italia</i> _____	241
§1. Condițiile privind dobândirea calității de avocat _____	241
§2. Îndatoririle avocatului _____	244
2.1. Obligația de rezervă și de păstrare a secretului profesional _____	244
2.2. Obligația de fidelitate _____	245
2.3. Obligațiile de integritate, demnitate, decență și independență _____	245
2.4. Obligația de perfecționare profesională și de formare continuă _____	246
2.5. Obligația de informare corectă _____	246
§3. Exercițarea permanentă în Italia a profesiei de către avocați provenind dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European _____	247
Bibliografie _____	251